

УДК 327

Денисюк С. Г.
доктор політичних наук, професор,
Вінницький національний технічний університет
(Україна, Вінниця), sg_denisjuk@mail.ru;
Корнієнко В. О.
доктор політичних наук, професор,
Вінницький національний технічний університет
(Україна, Вінниця), valkorney@mail.ru

“ТЕРОРИСТИЧНИЙ СЕПАРАТИЗМ” В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ: СПРОБА ТЕОРЕТИКО–ПРИКЛАДНОГО АНАЛІЗУ

Аналізується сутність тероризму в умовах сучасного суспільно–політичного життя України. Визначається специфіка цього явища, характеризуються форми його прояву та причини виникнення. Розкривається класифікація тероризму. Показано, що сьогодні в Україні тероризм набув системного характеру та існує у зв'язі з поняттям “сепаратизм”. Теоретично обґрунтовується термін “терористичний сепаратизм” як нове суспільне явище у сучасній Україні. Терористичний сепаратизм розглядається в якості дієвої політичної технології, що змінює свідомість громадян, агресивно впливає на формування їх ідентичності та прийняття ними важливих політичних рішень.

Ключові слова: тероризм, державний сепаратизм, політичний тероризм, економічний тероризм, інформаційний тероризм, антитерористична протидія, ідентично.

Починаючи з 90–х рр. ХХ ст., основною загрозою державній і міжнародній безпеці у всьому світі був й залишається тероризм. Практично кожного дня ЗМІ поширюють повідомлення, які так чи інакше пов'язані з тероризмом. Протягом століть тероризм був “зброєю слабких”, тому що люди, які не мали достатньої сили та засобів для досягнення своєї мети у традиційній боротьбі, вдавалися до терору, досягаючи своєї мети завдяки неймовірному страху, який виникав у супротивника. Але ситуація почала змінюватися наприкінці ХХ ст., коли тероризм почав набувати інших форм і масштабів.

Нині тероризм є особливим типом політичної боротьби за владу і впливу на різні сфери життя суспільства. Його небезпека визначається здатністю до переформатування наявного геополітичного простору, до змін у розстановці політичних сил. Спираючись на розбалансовану структуру соціуму, він прагне примусити суспільство функціонувати, розвиватися в напрямку, заданому терористичними силами. Тероризм перетворився на деструктивну силу, яка генерує політичну, соціальну нестабільність у міжнародному масштабі [1].

До подій в Криму і на сході України 2014 р. громадянам здавалось, що ця проблема не є актуальною для нашого суспільства, а певні прояви тероризму, що мали місце, не набували системного характеру.

Події, в яких можна розгледіти терористичний характер – це захоплення 9 березня 2000 р. активістами гурту “Самостійна Україна” приміщення ЦК КПУ на знак протесту проти збереження в Україні компартійної за кадрами та пострадянської системи влади [2]. За статистичними даними 2002–2011 рр., у державі було зареєстровано 8 випадків вчинення або підготовки терористичних актів, що не несли значної загрози [3, с. 68].

У 2003 р. прокуратурою Вінницької області порушено кримінальну справу за фактом підпалів у міських маршрутних таксі, внаслідок яких загинула одна жінка і багато людей отримали опіки. До місцевої преси надійшли анонімні листи, автор яких взяв на себе відповідальність за вибухи, загрожував новими і

вимагав велику суму грошей [4]. Вибухи на одному із київських ринків у 2004 р. стали підставою для порушення ще однієї кримінальної справи за статтею “Тероризм”.

Проте сьогодні в Україні тероризм не тільки з'явився як явище, але й набув масштабності та пролангованості у часі. Тому вельми важливим видається дослідження сучасного феномену тероризму, його різновидів та особливостей прояву в сучасній Україні.

Різні аспекти тероризму досліджуються як зарубіжними, так і вітчизняними науковцями. Тероризм як суспільно–політичне явище аналізують Ю. Авдєєв, Д. Архієрейський, К. Буртний, В. Василенко, Ю. Горбунов, К. Жарінов, В. Ліпкан, Л. Мошкова, І. Проноза та інші. До питання природи цього феномену та пошуку шляхів протидії у своїх працях звертаються О. Акоюн, В. Антипенко, О. Бойченко, К. Горбунов, М. Гуцало, В. Епштейн, Ю. Забулонов, О. Картунов, І. Козловський, В. Остроухов, О. Половко, К. Салімов, С. Телешун та інші.

Феномен та особливості прояву тероризму в сучасній Україні потребують дослідження як з теоретичної, так і з практичної точки зору, що й визначило мету статті: аналіз сучасних проявів тероризму як політико–психологічного феномену та обґрунтування його нової типології.

У науковій літературі визначень поняття “тероризм” можна знайти чимало, при чому у різних державах їх зміст суттєво відрізняється. Від тлумачення поняття залежать й засоби протидії, й шляхи розв'язання проблеми.

Терміни “терор” і “тероризм” історично вживаються в декількох аспектах, що відкриває простір для довільного маніпулювання ними. Слово “терор” у перекладі з латині означає “страх, жах”, вперше вжите у політичному лексиконі у Франції жирондинцями та якобінцями, які об'єдналися для підготовки повстання й повалення “через залякування та помилування” кабінету міністрів при королі Людовіку XVI. Наприкінці XVIII – поч. XIX ст. поняття “терор” сприймалося у найширшому значенні неподільно від його значення (La terreur – жах), мова йшла про відкриту насильницьку форму диктатури і практику одноразових політичних замахів [5].

Під тероризмом досить часто розуміють застосування крайнього насильства (або загроза застосування) проти цивільного населення шляхом захоплення заручників, підпалів, убивств, тортур, залякування населення, державних або позадержавних структур, або вчинення посягань на здоров'я та життя людей, що спрямовано на одержання, утримання та захист влади у суспільстві, або тиск на владні структури задля прийняття/неприйняття ними рішень та дій щодо реалізації певних інтересів. Фактично це вплив на органи державної влади й управління з певною суспільно–політичною метою [6; 7].

Однак єдиного визначення сутності тероризму немає, що ускладнює як вироблення універсального його визначення, так і перешкоджає пошуку оптимальних заходів протидії та попередження терористичних проявів.

Якщо проаналізувати прояви та особливості тероризму в сучасній Україні, то, насамперед, слід констатувати, по-перше, його “новодержавний” характер, що пов’язано із утворенням, так званих, Донецької народної республіки (ДНР) і Луганської народної республіки (ЛНР).

По-друге, сьогодні ми маємо справу не з одноразовим політичним актом, або замахом, згідно визначень цього поняття, а із системним, пролонгованим характером його прояву. Це тривалий процес, який розпочався з анексії Криму, й продовжується сьогодні. Міжнародне право вбачає в терористах звичайних злочинців без політичного підтексту. Тобто, якщо був скоєний теракт, де загинули люди, то терористів судитимуть за вбивство людей. З точки зору політології – терористи розглядаються, як маргінали, які прагнуть вплинути на політичні процеси. ДНР та ЛНР вже не підпадають під категорію маргіналів, адже їм вдалось встановити контроль над певною частиною території Донбасу. Українська влада ці території визнала, як окуповані, проте на офіційному міжнародному рівні ДНР та ЛНР не визнані як терористичні організації.

По-третє, сьогодні усе частіше вживається слово “війна”, яка стала фактично реальністю й до якої поступово усе більше зникає й наша суспільна свідомість. Однак, офіційно вищим українським керівництвом війна не оголошується. З іншого боку, загалом прийнято, що дії, вчинені під час війни, не кваліфікуються як терористичні.

Отже, існує низка протиріч як теоретичного, так і практичного характеру, точніше, сумна існуюча практика проявів сепаратизму й тероризму ставить нові запитання перед теорією щодо розуміння цих понять сьогодні.

Серед низки актуальних питань, пов’язаних з тероризмом, одним із головних є визначення причин його появи. Політологи вважають, що такими чинниками є: зовнішньополітичний курс України на євроатлантичну інтеграцію, її послідовна позиція щодо міжнародного тероризму та участь в антитерористичних інтеграційних структурах, особливості внутрішньополітичної ситуації в країні на початку 2014 р. навколо Євромайдану та АР Крим, кризові явища в українському політикумі та економіці тощо.

Які ж причини поширення тероризму у сучасному українському суспільстві? По-перше, відсутність високого рівня правової і політичної культур; по-друге, наявність ідеологічного вакууму, що склався в суспільній свідомості та заповнюється ідеологією націоналізму в широкому діапазоні – від спекуляцій на тему духовного відродження нації або народу до войовничого націоналістичного або етнічного екстремізму, що звертається до терористичних методів боротьби [1, с. 175]. По-третє, кризовий стан в економіці, що використовується деструктивними силами для зміни політичної еліти, політичного режиму і державного устрою.

Слід погодитися із професором С. Телешуном, який серед причин можливого виникнення тероризму в Україні визначав політичну нестабільність; існування конфліктів у релігійному середовищі; міжкланові конфлікти; міжетнічні та міжконфесійні конфлікти в

окремих регіонах України, спрямовані на дискримінацію окремих етнічних груп, відстоювання прав етнічних меншин з боку їх радикальних представників і латентне втручання в ці конфлікти третіх країн, а також спробу змінити території компактного проживання деяких етнічних груп; незахищеність інформаційного простору України тощо [8].

До цього слід додати питання мови, яке підняли депутати Верховної ради після Євромайдану (про введення єдиної державної української мови), і яке було використано сепаратистами та екстремістами для розпалювання ворожнечі та початку терористичних дій на сході України. Крім того, підґрунтям для розвитку сепаратизму тут виявились високий рівень незадоволення умовами життя й підвищення рівня недовіри до влади.

Загалом антитерористична протидія у світі полягає в боротьбі з джерелами фінансування міжнародного тероризму. Спецслужби відстежують банківські рахунки осіб чи офшорних компаній, що підозрюються в причетності до фінансування терористичних угруповань. Якщо такі підозри підтверджуються, то згідно міжнародного права, банки накладають арешт на рахунки. Нажаль Україна фактично не застосовує такий міжнародний досвід стосовно осіб, які причетні до фінансування тероризму на Донбасі.

Розглядаючи причини та особливості тероризму в Україні, виходимо на його типологізацію. В науковій літературі тероризм класифікують за низкою критеріїв: 1) за сферою дії може бути внутрішньодержавним і транснаціональним (міжнародним); 2) з точки зору належності суб’єктів терористичної діяльності до державної влади, тероризм поділяється на державний і недержавний; 3) щодо ідентичності суб’єктів терористичної діяльності – етнічний і релігійний; 4) за соціально-політичною спрямованістю розрізняють лівий і правий тероризм та окремо політичний тероризм з наступною класифікацією: за ідеологічними орієнтаціями виокремлюють правий (неофашистський, праворадикальний) і лівий (революційний, анархістський, троцькістський); за цілями, які переслідують терористи, розрізняють: раціональний, ідеологічний, релігійний; 5) за способами впливу на об’єкт – демонстративний та інструментальний; 6) за засобами, що використовуються під час терористичних актів, є тероризм із застосуванням звичайних засобів ураження (холодна і вогнепальна зброя, вибухові пристрої, літаки, танки, зенітні ракетні установки тощо); тероризм із застосуванням зброї масового знищення; 7) за розвитком сучасних технологій – комп’ютерний (кібертероризм) та інформаційний та ін. [8].

Виходячи з перерахованих видів, сучасний український тероризм є як внутрішньодержавним, так і транснаціональним, є одночасно державним і недержавним; раціональним та ідеологічним, інформаційним та комп’ютерним. Іншими словами, існує складне переплетіння різних чинників та мотивів, що породжує його своєрідний варіант. Іншими словами, сьогодні в Україні тероризм має особливий, специфічний прояв, органічно пов’язаний із іншими поняттями – “сепаратизм”.

Як, стосовно сучасних подій в Україні, можна кваліфікувати цей феномен? З одного боку, він також не є сепаратизмом у “чистому вигляді”. Сепаратизм (фр. *séparatisme* від лат. *separatus* – окремих), відокремлення – прагнення окремих груп населення чи організації до відособлення, або ж рух за надання частині держави права автономії чи за її повне відокремлення й створення нової держави, або переходу до складу іншої держави, або набуття статусу дуже широкої автономії. Сепаратизм базується на міжнародному принципі права на самовизначення і часто є проявом міжнародно визнаного національно-визвольного руху та деколонізації, й його не слід розуміти тільки як певне негативне явище, адже інколи він може бути інструментом самовизначення національних меншин. Сепаратизм зіграв вирішальну роль у розпаді багатонаціональних Австро-Угорщини, СРСР, Югославії, Чехословаччини.

Але, з іншого боку, як сьогодні розцінювати заклики до від’єднання від території України й які його причини? Самовизначення національних меншин? Культурно-етнічний поділ? Грубе порушення прав людини і народів, національних, расових і релігійних груп (меншин)? Відповідь – ні. Територію країни, де проживає величезна кількість людей одної національності, віросповідання, об’єднаних спільним бажанням жити краще розділяти просто недопустимо. Тому тут відповідь така – це є особливо тяжкий злочин. Будь-яка держава в своєму законодавстві передбачає що вона є незалежною, неподільною та суверенною. І будь-яке бажання відділитися і розколоти державу має вважатися злочином.

Сепаратизм підлягає кримінальній кваліфікації за статтею 110 КК України, саме тому, що його наслідками є порушення територіальної цілісності і недоторканості території України. 08 квітня 2014 р. Верховна Рада України ухвалила Закон України “Про внесення змін до Кримінального кодексу України” (реєстраційний номер 4524-1), яким суттєво підвищила відповідальність за вчинення сепаратистських дій.

Отже, явище, яке спостерігається сьогодні в Україні, можна визначити як “новий сепаратизм” чи “новий тероризм”. Проводячи аналогію із терміном “гібридна війна”, який також є сьогодні часто уживаним, можна, на наш погляд, кваліфікувати це явище як “ТЕРОРИСТИЧНИЙ СЕПАРАТИЗМ” й визначити останній як особливу форму “соціального мутуалізму”. У природному середовищі цей термін являє собою певний різновид симбіозу, співіснування різних біологічних видів. Але на відміну від мутуалізму, симбіоз може бути і не вигідний одному з партнерів, наприклад, у випадку паразитизму. В цьому випадку екстраполююче це явище в соціально-політичний простір сучасної України, можна спостерігати цілковиту взаємозалежність й взаємодоповненість тероризму й сепаратизму як “форм взаємокорисного співжиття, коли присутність партнера стає обов’язковою умовою існування кожного з них” [9].

Терористичний сепаратизм слід вважати також сьогодні впливовою технологією, що змінює свідомість громадян, агресивно впливає на формування їх ідентичності та прийняття ними важливих політичних рішень. Факт утворення ДНР і ЛНР слід вважати

технологією Росії з метою реалізації свого окупаційного плану, що вносить певні корективи у визначення цього феномену.

По-перше, тривалий терористичний сепаратизм в Україні використовується політиками для відволікання уваги громадян від обраного Євроінтеграційного курсу, прийняття низки непродуманих законів і млявого впровадження реформ.

По-друге, громадяни знаходяться в стані постійного стресу і страху, відповідно, готові підтримати будь-які рішення політиків, які обіцяють швидке розв’язання проблеми тероризму та військового конфлікту.

По-третє, він сприяє чіткій ідентифікації громадян і поділу населення на два табори: “своїх” та “чужих”. Протистояння стає дедалі гострішим і позначається на поглибленні кризи в державі.

По-четверте, вказаний феномен сприяє розвитку військово-промислового комплексу і збагаченню певних олігархічних кіл: в тривалому перебігу військового конфлікту зацікавлених сторін досить багато, ще й з огляду на те, що бізнес в зоні проведення АТО продовжує працювати.

Варто детальніше зупинитися на таких особливостях терористичного сепаратизму, як використання потужних інформаційних технологій, зокрема, технологій інформаційної війни. Як правило, для тероризму характерний інформаційний резонанс після того, як відбудеться акт. Стосовно наявного українського варіанту тероризму, то відбувалась підготовка громадян через ЗМІ до утворення ДНР і ЛНР щодо федералізації країни, постійно демонструвались сфабриковані новини про українську владу та діяльність добровольців тощо. Незалежний медіаексперт Костянтин фон Егерт наводить статистику: лише 18% росіян визнають, що федеральні канали у Росії сприяють ескалації конфлікту з Україною, а 80% впевнені у правдивості телевізійної картини. Цей показник залишається стабільним багато років. Пропаганда поступово перетворює суспільство на аморфну масу, завжди готову до покори [10].

Громадську думку на сході України значною мірою формує саме російське телебачення. Чимало мешканців Донбасу радше дивитимуться новини з Казані та Рязані разом з російською версією українських подій, аніж новини місцевих ЗМІ. Пропаганда найлегше впливає на дві категорії людей: тих, хто вірить у все, та тих, хто ні у що не вірить. Для освічених, менш довірливих і лояльних до російських джерел українців є витончені інформаційні спецоперації, такі як розкручений у соцмережах та медіа міф про “поганих і невдячних біженців зі Сходу”, що поглиблює розкол в українському суспільстві.

В арсеналі пропагандистів – не лише маніпулювання громадянською свідомістю та дезінформація, але й нищення ідентичності як такої. Зокрема, філософ С. Дацюк зазначав: “Суть інформаційної війни – ідентоцид, тобто знищення національної-державної-громадянської ідентичності країни-суперника до такого стану, коли про нього можна сказати одне – нелюдь і ворог. Суть ідентоциду – переконання більшості народу своєї країни, а в ідеалі й частини народу супротивника в злих намірах (злонамірності) супротивника щодо своїх”. Така системна політика переводить ворожнечу

між Росією та Україною на рівень стосунків пересічних людей [11].

Терористичний сепаратизм може стати тривалим конфліктом, який буде мляво протікати. Лише держава, яка може забезпечити авторитарний контроль над інформаційним простором на всій території конфлікту, перевагу військових мобільних підрозділів й інфраструктур доставки фінансів, солдат, зброї та боєприпасів, має шанс на перемогу. Мережеві дії терористів на території України в сукупності з підтримкою російських військ на кордоні постійно дозволятимуть продовжувати Росії постачання терористів, зброї та боєприпасів на українську територію. Допоки ми не контролюємо інформаційний простір на власній території сходу України, не можна розраховувати на підтримку з боку власного населення. А це означає, що можливе постійне підкріплення терористів з боку “зомбованого” населення.

Отже, тероризм в сучасній Україні можна визначити як терористичний сепаратизм через його мету, особливості та тривалість у часі. Він дедалі набуває масштабності й подолати його можна через оголошення воєнного стану та встановлення інформаційного контролю на всій території України. Одним з головних чинників у перемозі над терористичним сепаратизмом є формування позитивного зовнішнього іміджу України, зокрема, проведення реформ, спрямованих на Євроінтеграцію та демонстрація демократизації життя суспільства.

Проблема пошуку шляхів протидії різних видів тероризму й сепаратизму є міждисциплінарною, і, на наш погляд, потребує дослідження побудова ефективної наддержавної структури, здатної зупинити агресію будь-якої держави світу.

Список використаних джерел

1. Політичний тероризм як загроза стабільності сучасного суспільства [Текст]: дис. ... канд. політ. наук: 23.00.02 / Проноза Інна Іванівна; Держ. закл. “Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського”. – О., 2012. – 219 с.
2. “Самостійна Україна” відновлює свою діяльність [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://narodna.pravda.com.ua/ukr/politics/46be2ae0059ff/view_print/.
3. Вербенський М. Державна політика протидії тероризму: пріоритети та шляхи реалізації [Текст] / М. Вербенський // Державна політика протидії тероризму: пріоритети та шляхи реалізації: зб. матеріалів “круглого столу”. – К.: НІСД, 2011. – С.68–72.
4. Вибухи у вінницьких маршрутках – справжній теракт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ukr1.pravda.com.ua/news/2003/05/21/2993919/view_print/?attempt=1.
5. Токаревський Г. В. Міжнародний тероризм: сучасний стан та перспективи протидії [Текст] / Г. В. Токаревський // Стратегічна панорама. – 2003. – №1. – С.85–92.
6. Біленчук П. Д. Сучасний тероризм: світові, вітчизняні та регіональні тенденції [Текст] / П. Д. Біленчук, В. В. Кравчук. – Хмельницький: ХмЦНТЕІ, 2008. – 212 с.
7. Закон України. Про боротьбу з тероризмом [Текст] // Відомості Верховної Ради. – 2003. – №25. – Ст.180.
8. Телешун С. Сучасний тероризм: українські реалії [Текст] / С. Телешун // Політичний менеджмент. – 2005. – №1 (10). – С.163–169.
9. Симбіоз [Електронний ресурс] // Вікіпедія (свободна енциклопедія). – Режим доступу: <https://ru.wikipedia.org/wiki/>.
10. Гладка К. Інформаційна війна за Схід: час боронитися [Електронний ресурс] / Гладка К. // Тиждень. – Режим доступу: <http://tyzhden.ua/Columns/50/114335>.
11. Дацюк С. Стратегія перемоги України у війні з Росією [Електронний ресурс] / Дацюк С. // Українська правда. – Режим

доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/datsuk/53a5542ba2a4a/>

References

1. Politychnyj teroryzm yak zagroza stabilnosti suchasnogo suspalstva [Tekst]: dys. ... kand. polit. nauk: 23.00.02 / Pronoza Inna Ivanivna; Derzh. zakl. “Pivdenno ukr. nacz. ped. un-t im. K. D. Ushynskogo”. – O., 2012. – 219 s.
2. “Samostijna Ukrayina” vidnovlyuye svoyu diyalnist [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: http://narodna.pravda.com.ua/ukr/politics/46be2ae0059ff/view_print/.
3. Verbenskyj M. Derzhavna polityka protydyi teroryzmu: priorytety ta shlyaxy realizaciyi [Tekst] / M. Verbenskyj // Derzhavna polityka protydyi teroryzmu: priorytety ta shlyaxy realizaciyi: zb. materialiv “kruglogo stolu”. – K.: NISD, 2011. – S.68–72.
4. Vybyuxy u vinnyckykh marshrutkax – spravzhnij terakt [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: http://ukr1.pravda.com.ua/news/2003/05/21/2993919/view_print/?attempt=1.
5. Tokarevskij G. V. Mizhnarodnyj teroryzm: suchasnyj stan ta perspektyvy protydyi [Tekst] / G. V. Tokarevskij // Strategichna panorama. – 2003. – №1. – S.85–92.
6. Bilenchuk P. D. Suchasnyj teroryzm: svitovi, vitchyznyani ta regionalni tendenciyi [Tekst] / P. D. Bilenchuk, V. V. Kravchuk. – Xmelnyckyj: XmCzNTEI, 2008. – 212 s.
7. Zakon Ukrayiny. Pro borotbu z teroryzmozom [Tekst] // Vidomosti Verxovnoyi Rady. – 2003. – №25. – St.180.
8. Teleshun S. Suchasnyj teroryzm: ukrajynski realiyyi [Tekst] / S. Teleshun // Politychnyj menedzhment. – 2005. – №1 (10). – S.163–169.
9. Symbyoz [Elektronnyj resurs] // Vykypedyya (svobodnaya encyklopediya). – Rezhym dostupa: <https://ru.wikipedia.org/wiki/>.
10. Gladka K. Informacijna vijna za Sxid: chas boronytysya [Elektronnyj resurs] / Gladka K. // Tyzhden. – Rezhym dostupu: <http://tyzhden.ua/Columns/50/114335>.
11. Dacyuk S. Strategiya peremogy Ukrayiny u vijni z Rosiyeyu [Elektronnyj resurs] / Dacyuk S. // Ukrayinska pravda. – Rezhym dostupu: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/datsuk/53a5542ba2a4a/>

Denysiuk S. G., Doctor of Political Sciences, Professor, Vinnytsia national technical university (Ukraine, Vinnytsia), sg_denisiyk@mail.ru

Kornienko V. A., Doctor of Political Sciences, Professor, Vinnytsia national technical university (Ukraine, Vinnytsia), valkorney@mail.ru

“The terrorist separatism” in modern Ukraine: an attempt to theoretical and applied analysis

Analyzes the nature of terrorism in today's social and political life of Ukraine. Is determined by the specificity of this phenomenon, characterized by its manifestations and causes. Revealed classification of terrorism. It is shown that today in Ukraine terrorism has become systemic and exists in conjunction with the concept of “separatism”. Theoretically justified the term “terrorist separatism” as a new social phenomenon in modern Ukraine. Terrorist separatism is seen as an effective political technology that changes the minds of citizens, aggressive acts on the formation of their identity and their acceptance of the important political decisions.

Keywords: terrorism, national separatism, political terrorism, economic terrorism, information terrorism, anti-terrorism counteraction, identotsid.

Денисюк С. Г., доктор политических наук, профессор, Винницкий национальный технический университет (Украина, Винница), sg_denisiyk@mail.ru

Корниенко В. А., доктор политических наук, профессор, Винницкий национальный технический университет (Украина, Винница), valkorney@mail.ru

“Терористический сепаратизм” в современной Украине: попытка теоретико-прикладного анализа

Анализируется сущность терроризма в условиях современной общественно-политической жизни Украины. Определяется специфика этого явления, характеризуются формы его проявления и причины возникновения. Раскрывается классификация терроризма. Показано, что сегодня в Украине терроризм приобрел системный характер и существует в связке с понятием “сепаратизм”. Теоретически обосновывается термин “террористический сепаратизм” как новое общественное явление в современной Украине. Террористический сепаратизм рассматривается в качестве действенной политической технологии, которая меняет сознание граждан, агрессивное воздействие на формирование их идентичности и принятия ими важных политических решений.

Ключевые слова: терроризм, государственный сепаратизм, политический терроризм, экономический терроризм, информационный терроризм, антитеррористическое противодействие, идентотид.

* * *